

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. An Eucharistia possit sumi quacunque hora diei? Ex p. 11. tr. 7. &
Misc. 7. res. 22. p. 179.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Et Eccles. Comm. Sacrae. Ref. XXXVII & c. 179

cile sit sepius se debite preparare, non esse confu-
sendum vt frequentius communicent, quam semel
octavo quoque die. Sic enim humanae infirmitati
sufficienter fructu huius Sacramenti lubuenitur, &
habebitur ratio reuerentiae huic Sacramento debita.

11. Tamen non est hic vna omnium regula.
Nam continentibus frequentius quam coniugatis
conuenit communicare; & Religiosis ac Sacerdoti-
bus, aliisque Clericis qui a mundo abtracti se totos
spiritualibus dedunt quam laicis. Et ita in hoc pa-
nitentes debent stare prudenti arbitrio Confessarij.

12. Nota etiam cum Ioanne Vvigers in 3. part.
9. 80. art. 10. n. 44. & alijs vbi supra, Confessarios in
hoc magis caute debere procedere cum foeminijs, quae
faciliter subducuntur illusionibus Daemonum, & vt
ait Ioannes Pontius in *Curs. Theolog. disp. 44. quest. 11.*
concl. 4. num. 104. propter vanam gloriam, quae mul-
tum praualere solet apud mulieres. Claudam hanc
resolutionem cum verbis D. Bonauenturae in 4. *disp. 12.*
punct. 2. quest. 1. Si ergo quaeritur, vtrum expediat fre-
quentare alicui? Dicendum, quod si videat se esse in
statu primitiuae Ecclesiae, laudandum est quotidie
communicare: si autem in statu Ecclesiae finalis, vt
potest frigidum & tardum, laudandum est quod raro:
Si autem medio modo, se debet habere; & aliquan-
do debet cessare, vt addiscat reuereri, aliquando acce-
dere, vt inflammetur amore. Quia tali hospiti debe-
tur honor, debetur & amor, & tunc secundum illam
partem, secundum quam viderit se melius proficere,
ad illam magis declinet; quod homo solum expen-
tiam discit. Omnes ergo rationes ad primam par-
tem pro frequentia, intelligantur salua debita praer-
paratione, quae in paucissimis est, vt semper. Ita Se-
raphicus Doctor, qui etiam *lib. 2. de Profectu Reli-
giosorum cap. 77.* haec asserit: Vix alijs ita Religiosus
esse videtur, & Sanctus (exceptis Sacerdotibus) quin
semel in septimana sufficiat cum ex consuetudine
communicare, nisi specialis causa quandoque vel ratio
plus suadeat, infirmitas superueniens, vel singu-
lariter festiuitas solemnis.

13. Quid ad haec respondebit Bernaldus, San-
cius, & alij superius adducti, ad quorum rationes, &
auctoritates Sanctorum Patrum, quas pro firmanda
eorum sententia adducunt, solide, & late respondent
Cardinalis Lugo, & Ioannes Perlinus *locis citatis*?

14. Notandum est hic obiter non esse definitum
iure diuino postiuo, an sepius vno die liceat
communicare (hinc S. Leo III. celebravit interdum
septies, interdum nonies eodem die apud Bar. *tom. 9.*
anno 816.) sed id relictum est prudentiae quam ius
naturale dicit, scilicet cauendam esse frequentiam,
quae Sacramenti contemptum parere possit. Idcirco
Ecclesia prohibet communionem iterati eodem die,
*cap. Consuluit de celebratione Missarum, & cap. suffi-
cit de consecratione dist. 1.* in quibus de celebrantibus
sermo est, sed hinc desumitur argumentum ad laicos
communicantes etiam in Natali Christi, quo aliqui
Sacerdos potest ter celebrare ex privilegio; quae col-
lectionem vsus Ecclesiae approbavit, & praeepto
confirmavit, ne Sacramentum vilescat per nimiam
frequentiam. Non modica res est (inquit Alexan. *cap.*
sufficit) vnam Missam facere, & valde felix est qui
vnam dignè celebrare potest. Et ita docet Ioannes
Praepositus in 3. part. *quest. 80. art. 10. num. 51. in fine,*
cum Mercero ibidem, & alijs.

RESOL. XXXVII.

An Eucharistia possit sumi quacumque hora diei? Ex
part. 11. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 22.

S. 1. **A**ffirmatiue respondeo cum Auerfa de Sa-
crament. Eucharist. *quest. 8. sect. 3.* Bonac. de
Euchar. *quest. 7. num. 14.* & Io. Praepolito in 3. p. 9. 80.
art. 10. n. 3. Sed de hoc habet magnam difficultatem
P. Pasqualigus in *Theol. ior. 2. disp. 109. sect. 3. num. 17.*
quia prohibitio sumendi Eucharistiam sequitur pro-
hibitionem celebrandi, vnde cum sub mortali adit
prohibitio non celebrandi, neque ante Auroram, ne-
que post meridiem, & in Rubrica Missalis, & ex
communi interpretatione, videtur adesse etiam pro-
hibitio non sumendi Eucharistiam extra dictum
tempus. Ita ille.

2. Verum hoc non obstante, quicquid asserat
Pasqualigus, puto non esse recedendum a communi
sententia Doctorum. Dico igitur, communionem
esse licitam qualibet hora diei, modo communicaturus
sit ieiunus, & absit scandalum, quia nulla obstat
lex, aut consuetudo habens vim praeepti. Ad argu-
mentum vero adductum a P. Pasqualigo, neganda est
consequentia, & idem licet interdictum sit Sacerdoti-
bus celebrare ante Auroram, tamen ex hoc non
sequitur esse interdictum laicis communicare ante
Auroram, vt patet, & asserunt Doctores, quos ego
alibi adduxi, ergo. Et si argumentum Pasqualigi
procederet, sequeretur; quod sicut Sacerdotibus est
concessum in die Natiuitatis ter celebrare, ita con-
cessum esset laicis ter communicare, non enim video
rationem, quare laici debeant sequi sacerdotes in
prohibitionibus, & non in concessionibus; tamen
Doctores clamant odia esse restringenda, & fauores
amplandos. Itaque dicendum est, non valere argu-
menta de Missa ad communicationem, vel de prohi-
bitione celebrandi ad prohibitionem comunicandi,
& ideo in feria sexta Parasceue prohibetur Sacerdoti-
bus celebrare ab Innocentio I. *epist. 1. ad decem. c. 4.*
vt patet in *cap. Sabbato, de consecrat. test. 13.* & tamen
hoc non obstante P. Pasqualigus, me etiam citatos,
adducit Suarez, Vasquez; & alios Doctores asseren-
tes in illa die laicos posse communicare.

3. Sed quia nunc existimo contrariam senten-
tiam tenendam esse, stante declaratione Congrega-
tionis Sacrorum rituum, puto hoc non officere con-
tra nos, nam hoc non procedit ex prohibitione facta
Sacerdotibus, ne possint celebrare in Parasceue, sed
procedit ex prohibitione Pij V. in Rubrica Mis-
salis.

4. Dicendum est itaque, posse in quacumque
hora diei Eucharistiam sumi, & ita hanc sententiam
praeter Doctores citatos tenet Mercerus de *Sacram.*
quest. 8. art. 10. num. 6. Suarez in *part. tom. 3. disp. 69.*
sect. 4. Emanuel Sa *ver. Eucharist. num. 19.* doctus P.
Tamburinus *opusc. de commun. §. 1. num. 5.* Et Ioannes
de Soria in *epilogo summarum part. 2. tr. 1. sect. 1. disp. 1.*
§. circa praeeptum, vbi sic ait: Non datur tempus de-
terminatum ad communionem, nec praeeptum
circa hoc inuenitur, itaque nihil interest, quod sit
communio ante, vel post meridiem, nisi scandalum
aliquod, seu irreuerentia Sacramenti sequatur.

RESOL. XXXVIII.

An Sacerdos existens in peccato mortali possit sine pec-
cato mortali sumere Eucharistiam, ne perueniat in
manus Haereticorum, non tamen sumendo illam sicut
sumunt fideles, nempe communicando, sed solum-
modo abscondendo, ac si in aliquo foramine recon-
deret?

Et notatur, quod si periculum sit, vt Eucharistia perne-
niat, vel male tractetur ab Haereticis, vel Infideli-
bus,

Sup. hoc in-
fra in Refol.
41. & signa-
ter in Ref.
47. per tota,
& in tom. 3.
tr. 1. Ref. 56.
& penult. Et
tadem post.

Alibi in Re-
sol. not. praer-
terita.

Sup. hoc in-
fra in Refol.
45. & 46. &
in tom. 8.
tr. 4. Ref. 46.

Sup. hoc in
Ref. 4. not.
prima huius
Ref.

Sup. conten-
ta in hoc §.
in tom. 2. tr.
1. Ref. 54. §.
1. & 2.

arr. Dicit
en, qua
occupat
die ac-
curam, &
difficilia
tempus
se debet
segregari
bent esse
unt com-
municatio
pro-
cessu
illius.
m. 4. &
nunciat
commu-